

گزارش

بقایی در پاسخ به «شرق» درباره مذاکرات غیرمستقیم بین تهران و واشنگتن باکمک عمان

کانال‌های مشخصی برای تعامل ما و آمریکا وجود دارد عراقچی: میدان، دیپلماسی و رسانه در کنار هم هستند

وحیده کریمی: «اسماعیل بقایی» آخرین نشست خبری سخنگوی وزارت خارجه را در حالی برگزار کرد که در پایان نشست میزبان وزیر امور خارجه بود که برای تریک سال نو در میان خبرنگاران حاضر شد. دیروز سخنگوی وزارت خارجه در ابتدا از سفر معاون وزیر خارجه به وین برای گفت‌وگو با مقامات آژانس خبر داد و همچنین تأکید کرد که پاسخ نامه ترامپ بعد از تکمیل بررسی‌ها از طریق مقتضی داده می‌شود. او افزود: آقای غریب‌آبادی برای گفت‌وگو با مقامات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به وین سفر کرده است. او همچنین گفت: روز گذشته آقای راونچی، معاون سیاسی وزیر خارجه نیز با سفرای سه کشور اروپایی در تهران دیدار و رایزنی کرده است.

بنایی برای انتشار رسانه‌ای نامه ترامپ نداریم

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به سوآلی درباره محتوای نامه گفت: ما فعلا بنیانی برای انتشار رسانه‌ای نامه ترامپ نداریم. آنچه در رسانه‌ها درباره این نامه منتشر شده، عمدتا گمانه‌زنی است و مبنای دقیقی ندارد. بقایی با بیان اینکه «فحوای نامه با توجه به سخنرانی‌های عمومی ترامپ فاصله چندانی از این سخنرانی‌ها ندارد و براساس آن عناصر تنظیم شده است»، گفت: پاسخ ما به این نامه بعد از تکمیل بررسی‌ها از طریق مقتضی داده می‌شود.

سفر اخیر عراقچی به عمان ارتباطی با نامه ترامپ ندارد

او همچنین تأکید کرد: سفر اخیر آقای عراقچی به عمان ارتباطی با نامه نداشت و همان‌طور که خود ایشان اشاره کردند، این سفر از قبل برنامه‌ریزی شده بود.

به هرگونه تعرضی با قاطعیت پاسخ می‌دهیم

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به سوآلی مبنی بر اینکه ترامپ در فرمان خود برای حمله به یمن تهدیداتی را نیز علیه ایران مطرح کرده بود، گفت: ما به هرگونه تعرضی علیه تمامیت سرزمینی و علیه امنیت و منافع ملی ایران با قاطعیت پاسخ می‌دهیم و تردیدی در این زمینه وجود ندارد. او افزود: اینکه آمریکا و هم‌پیمانانش اقدامات مردم‌مقاوم یمن را به دیگران منتسب می‌کنند، در راستای نوعی جبران شکست‌هایی است که در ۲۰ ماه گذشته از سوی جریان مقاومت متحمل شده‌اند.

همیشه کانال‌های مشخصی برای تعامل ما و آمریکا وجود داشته است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سؤال «شرق» درباره کانال‌های ارتباطی با آمریکا با توجه به صحبت‌های وزیر خارجه با یکی از رسانه‌ها درباره انجام مذاکره غیرمستقیم با واشنگتن از کانال عمان، گفت: همیشه کانال‌های مشخصی برای تعامل ما و آمریکا وجود داشته است. عرض کردم که کانال رسمی دفتر حفظ منافع سوئیس است و درعین‌حال برخی از کشورهای دیگر هم در این مسیر نقش‌هایی را ایفا کردند. او ادامه داد: اینکه ما در آینده، در روزهای آینده، هفته‌های آینده و ماه‌های آینده چه مسیری را طی کنیم، بستگی دارد به تصمیمی که در مراجع ذی‌ربط اتخاذ خواهد شد و ما به‌موقع در این زمینه اطلاع‌رسانی خواهیم کرد.

تعاملات ما با طرفین اروپایی از مرحله گفت‌وگو به مذاکره ارتقا پیدا می‌کند

بقایی همچنین در پاسخ به سؤال دیگر «شرق» درباره بیانیه اخیر وزارت خارجه آلمان با همراهی انگلیس و فرانسه که بر راهکار دیپلماتیک در برنده هسته‌ای تأکید داشتند، آیا احتمال دارد گفت‌وگوی ایران با طرفین غربی به مذاکره ارتقا پیدا کند؟ توضیح داد: بله، درصورتی‌که طرف‌های مقابل در روند مذاکرات جدیت داشته باشند و واقعا به آداب مقتضیات یک مذاکره جدی و هدفمند قائل باشند و در عمل این را نشان دهند، تعاملات ما با طرفین اروپایی از مرحله گفت‌وگو به مذاکره ارتقا پیدا می‌کند. مذاکرات و گفت‌وگوهای ما با طرف‌های اروپایی در جریان است و در آینده هم برگزار خواهد شد.

مردم و دولت یمن به صورت مستقل تصمیم می‌گیرند

او تأکید کرد: مردم و دولت یمن خودشان به صورت مستقل درباره اقداماتی که لازم می‌انند درباره فلسطین و حمایت از مقاومت مشروع مردم فلسطین انجام دهند، تصمیم می‌گیرند.

شهروند ناپدیدشده برای سفر اتباع ایرانی به آمریکا مسبق و سابقه است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین درباره وضعیت یک شهروند ایرانی در فرانسه که مدتی است ناپدید شده بود، گفت: ما مطلع شدیم که ایشان در بازداشت پلیس فرانسه هستند، البته ما از دلیل بازداشت ایشان اطلاعی نداریم. او افزود: تا آنجا که اطلاع داریم، این خانم از فعالان حامی فلسطین هستند و مطالبی در حمایت از مردم غزه منتشر کرده بودند.

ایجاد محدودیت برای سفر اتباع ایرانی به آمریکا مسبق و سابقه است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوآلی درباره اخبار منتشرشده مبنی بر ایجاد محدودیت از سوی دولت آمریکا برای سفر اتباع برخی از کشورها به‌ویژه کشورهای مسلمان به آمریکا گفت: این محدودیت و مواعق که عمدتا شامل اتباع کشورهای مسلمان می‌شود، مصداق روشن نژادپرستی و تبعیض نژادی مبتنی بر هویت، قومیت و مذهب است و درواقع مغایر با موازین و قواعد حقوق‌بشری است. سخنگوی وزارت خارجه همچنین افزود: ایجاد محدودیت برای سفر اتباع ایرانی به آمریکا مسبوق به سابقه است و ما در دوران اول ترامپ نیز این موضوع را شاهد بودیم و این نشانه روشنی از خصومت سیاست‌مداران آمریکایی با ملت ایران است و اگر این موضوع را در یک روند تاریخی تحلیل کنیم، بخشی از تحرکات ایدئایی و اعمال فشار علیه ایران است که در برهه‌های مختلف از سوی آمریکا علیه ملت ایران انجام شده است. او گفت: در سطح بین‌المللی این تصمیم ضرب‌راهی به اصل تفاهم ملت‌ها و تلاش برای ترویج نفرت بین ملت‌های مختلف است.

تصمیم آمریکا برای اخراج سفیر آفریقای جنوبی مغایر با کنوانسیون‌های بین‌المللی است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوآلی درباره تصمیم آمریکا برای اخراج سفیر آفریقای جنوبی از این کشور، گفت: تا آنجا که می‌دانیم، سفیر آفریقای جنوبی در واشگتن از فعالان جنبش ضد آپارتاید در آفریقای جنوبی بوده و یکی از کسانی است که درباره طرح دعوا از سوی آفریقای جنوبی علیه رژیم صهیونیستی در دیوان بین‌المللی دادگستری نقش مهمی داشته است. او افزود: دلیل این تصمیم آمریکایی‌ها روشن است و خیلی پیچیده نیست و ما شاهد وضعیتی هستیم که آزادی بیان و آزادی عقیده در آمریکا وقتی به موضوع فلسطین می‌رسد، کاملا سرکوب می‌شود و ما این را در برخورد با دانشجویان دانشگاه‌های آمریکا نیز شاهد هستیم. بقایی تأکید کرد: این کار مغایر با کنوانسیون‌های بین‌المللی و کنسولی و نشانه بی‌احترامی به موازین حقوق‌بشری در زمینه آزادی عقیده است.

«شرق» در گفت‌وگو با چهره‌های سیاسی از بیم و امیدهایشان برای سال ۱۴۰۴ می‌گوید

گروه سیاسی: سال ۱۴۰۳ بی‌شک سالی پرتلاطم و در عین حال بی‌سابقه بود. تنش‌های منطقه‌ای به اوج رسید؛ حمله مستقیم ایران و اسرائیل به یکدیگر، ترور شخصیت‌هایی مانند سیدحسن نصرالله و اسماعیل هنیه، سقوط بشار اسد… و خاورمیانه و نیز سیاست‌های منطقه‌ای ایران را در وضعیت جدیدی قرار داده است. در ماه‌های پایانی سال جاری، بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید نیز مانند سایه‌ای سنگین، تحریم‌ها و فشارهای بین‌المللی را بر این افزایش داد. در عرصه داخل نیز سقوط بالگرد رئیس‌جمهور و روی کار آمدن دولت و مجلس جدید، فضای سیاسی را به کل متفاوت از قبل کرد. اینها علاوه بر آن است که بحران انرژی، به‌ویژه در تأمین گاز و برق، همچنان گریبان‌گیر اقتصاد بود. اکنون نگرانی‌ها درباره تأمین آب هم به مجموعه این نگرانی‌ها برای سال آینده افزوده شده است. لذا باید ادعاغ داشت که سال ۱۴۰۴ با توجه به میراثی که از سال جاری خواهد برد، در هاله‌ای از ابهام و انتظار قرار دارد. اگر تنش‌ها فروکش کند، شاید فرصتی برای بهبود روابط و اقتصاد فراهم شود. اما ادامه بی‌ثباتی می‌تواند این سال را به یکی از سخت‌ترین دوره‌ها تبدیل کند. امنیت داخلی، مدیریت بحران انرژی و عبور از تحریم‌ها، چالش‌های اصلی پیش‌رو خواهند بود. آینده در گرو تصمیم‌های امروز است؛ تصمیم‌هایی که می‌توانند راه را برای آرامش یا آشوب هموار کند. در این‌رو «شرق» در گفت‌وگو با چهره‌های سیاسی به دنبال تبیین هرچه دقیق‌تری از بیم و امیدها برای سال ۱۴۰۴ است که حاصل نگاه آنها را در ادامه می‌خوانید.

محمد مهاجری: امید به تغییر ریل سیاست خارجی برای ۱۴۰۴ دارم

در پاسخ به این سؤال محمد مهاجری طی گفت‌وگویی با «شرق» ابتدا به سانک یادآور می‌شود که «مجموعه تحولات ۱۴۰۳، فارغ از تلخی و شیرینی آن برای جمهوری اسلامی ایران، اتفاقاتی بسیار شوکارآور بودند» و به گفته او، «این میزان از تحولات در بازه زمانی کمتر از یک سال در تاریخ انقلاب سابقه نداشته است». این فعال سیاسی در تبیین نکته خود به اتفاقاتی مانند «شهادت رئیس‌جمهور ایران و روی کار آمدن رئیس‌جمهوری از جناح مقابل، سقوط بشار اسد، شهادت سیدحسن نصرالله و ترور فرماندهان و نیروهای فلسطینی، حمله مستقیم ایران و اسرائیل به همدیگر برای اولین بار، بازگشت ترامپ به کاخ سفید…» اشاره دارد که به زعمش می‌تواند «یک همراهِی را برای ۱۴۰۴ در حوزه سیاست خارجی پیش‌روی کشور بگذارد؛ بیم از این بابت که این تحولات شرایط بدتری را برای تصمیم‌گیران به وجود آورد». از طرف دیگر این فعال حوزه رسانه، «تحولات سیاست داخلی و برخی تدری‌های ماه‌های اخیر علیه دولت چهاردهم و رئیس‌جمهور و نیز شکل‌گیری اجتماعات به نام دفاع از حجاب و قانون مصوب و همچنین توهین‌ها و تحریب‌ها را نگران‌کننده می‌داند»: چراکه از دید وی «امکان تداوم و تشدید این تدری‌ها در ۱۴۰۴ و آثار و تبعات منفی در فضای سیاسی وجود دارد که هزینه‌ها را برای ایران افزایش خواهد داد». به زعم تمام میم‌ها و نگرانی‌هایی‌که در حوزه سیاست خارجی و سیاست داخلی مطرح شد، محمد مهاجری به یک ضرورت اشاره دارد که ناظر بر «فعال شدن دیپلماسی ایران است»: کم‌اینکه به باورش، «اتفاق نظیر دریافت نامه دونالد ترامپ توسط جمهوری اسلامی ایران می‌تواند فصل جدیدی را در عرصه دیپلماسی به وجود آورد». هرچند این فعال سیاسی، «نامه‌نگاری‌های دوره باراک اوباما به تهران را که نهایتا به مذاکرات برجامی ختم شد»، هم یادآور می‌شود. اما از دید وی و در شرایط حساس کنونی که «دونالد ترامپ به دنبال جنگ تعرفه‌ها، جنگ سیاسی، جنگ اقتصادی-تجاری و حتی تهدید به جنگ نظامی با همه کشورهایاست، بتانسیل ایجاد یک فرصت را برای کشور در سال ۱۴۰۴ خواهد داشت؛ چراکه بروز اختلافات، گسل‌ها و بحران‌های ناشی از اقدامات و تصمیمات دونالد ترامپ با اروپا، چین و دیگر کشورها می‌تواند فضای تنفسی را برای سیاست خارجی ایران شکل دهد». به همین دلیل مهاجری «امید به تغییر ریل در سیاست خارجی برای سال ۱۴۰۴ را مجددا تکرار می‌کند».

محمدعلی وکیلی: نگرانی عمده من برای ۱۴۰۴ ادامه مسیر طی شده گذشته است

محمدعلی وکیلی هم در کپ‌گفتگی با «شرق» و طی ارزیابی از سال آینده، نگرانی عمده خود را «ادامه مسیر طی‌شده در همه عرصه‌ها برای آتی می‌داند». چراکه به باور این نماینده ادوار مجلس، «عمده مشکلات و بحران‌های جاری در همه ابعاد و سطوح سیاست داخلی، خارجی، بحران ناترازی انرژی، کمبود آب و نظایر آن در یک بازه کوتاه‌مدت مربوط به سال ۱۴۰۳ نیست، بلکه نتیجه یک سیاست‌گذاری و مسیر طی‌شده در دهه‌های گذشته است». به همین دلیل است که فعال سیاسی اصلاح‌طلب ادعاغ دارد «اگر همان ریل‌گذاری گذشته برای سال ۱۴۰۴ تکرار شود، شاهد تداوم و تشدید بحران‌ها و ناترازی‌ها در همه عرصه‌ها خواهیم بود». وکیلی در ادامه، ورود مشخصی به عرصه سیاست خارجی دارد و معتقد است «تداوم مسیر طی‌شده در سال‌ها و دهه‌های اخیر برای سال پیش‌رو از یک سو بحران دیپلماتیک را به دنبال خواهد داشت و از سوی دیگر به کوچک‌ترشدن سفره مردم و بحران معیشتی دامن خواهد زد». اما در عین حال نماینده ادوار مجلس این امیدواری را دارد که «برای سال آینده، جمع‌بندی در مقامات تصمیم‌گیر برای تغییر ریل سیاست خارجی به وجود آید و در عین حال باید امیدوار بود که شاهد تغییراتی در کادر اداری و اجرایی برای بهبود وضعیت معیشتی باشیم».

غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی: امیدوارم سال آینده، سال کاهش تنش در سیاست داخلی و خارجی باشد

غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی هم در کپ‌گفت خود با «شرق»، تمرکز جدی روی «تلاش برای کاهش تنش در سیاست داخلی و خارجی» دارد. چراکه به باور او، «این دو حوزه دارای

کانون‌های تهدید بسیار زیادی برای سال ۱۴۰۴ خواهد بود». از یک سو، نماینده ادوار مجلس ادعاغ دارد که «جریان‌های تندرو با برگزاری راهپیمایی‌ها و تجمعات پرانگه به نام حمایت از قانون عفاف و حجاب و هر موضوع دیگری زمینه برای اعتراضات گسترده مردمی در سال آینده را فراهم می‌کنند». به‌خصوص آنکه از منظر ایمن‌آبادی، «مالیات ۶۳درصدی کمر خنوار و اقتصاد جامعه را خواهد شکست و شکنندگی سیاسی-اجتماعی در سال آتی به اوج خواهد خواهد رسید». این فعال سیاسی در حوزه دیپلماتیک هم مجددا بر کاهش تنش تأکید دارد. چراکه از نظر او، «روی کار آمدن دونالد ترامپ و سیاست‌های اتخاذشده علیه ایران می‌تواند کانون بحران‌های جدی را برای سال آینده فراهم کند». هرچند از منظر ایمن‌آبادی، «تهران به دلایل مختلف از فرصت اوباما و بایدن استفاده نکرد، اما در شرایط کنونی باید راهبرد کاهش تنش در دستور کار قرار گیرد». لذا وی ابراز امیدواری می‌کند که «در سال ۱۴۰۴، حداقلی سیاسی اتخاذ نشود که موجبات خشونتی صهیونیست‌ها را فراهم کند».

جلال میزایی: بیم جدی از تشدید بحران ناترازی و خشک‌سالی برای سال ۱۴۰۴ دارم

جلال میزایی هم دیگر چهره سیاسی بود که در کپ‌وگفت خود با «شرق» و از زاییه متفاوتی به بیم و امیدهای خود برای سال ۱۴۰۴ ورود کرده و ابتدا به ساکی، «موضوع خشک‌سالی برای سال

آتی و تشدید بحران ناترازی انرژی، برق و کمبود آب» را پیش می‌کشد که به عنوان یکی از نگرانی‌های عمده مدنظر این نماینده ادوار مجلس می‌تواند چالش‌هایی را برای دولت چهاردهم به وجود آورد. اما هزمان به گفته این استاد دانشگاه، «در بستر همین نگرانی‌ها می‌توان امید داشت که برنامه دولت پزشکیان برای تأمین ۳۰ هزار مگاوات برق خوشسیدی، بخشی از بحران مربوط به ناترازی انرژی را رفع کند». در حوزه سیاست خارجی، جلال میزایی با یادآوری مجموعه تحولات منطقه خاورمیانه و همچنین وضعیت سیاست خارجی کشور در چند ماهه اخیر پس از بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، «اگرچه نگران تشدید بحران‌ها و پررنگ‌ترشدن برخی پرورنده‌های حساس ایران برای ۱۴۰۴» است، ولی در عین حال این امید را دارد که «در سایه راهبردهای صحیح نظام و همچنین تاکتیک‌هایی که دولت مسعود پزشکیان برای مدیریت و کنترل شرایط دارد، بتوان ریل دیپلماسی را از مسیر تقابل و تنش و برخورد به سمت مذاکره برد».

صادق زیباکلام: سال ۱۴۰۴ با رنگی زنگ خواهیم شد با رومی روم

صادق زیباکلام هم دیگر کارشناسی بود که در گفت‌وگوی خود با «شرق» و بیم و امیدهایش برای سال آتی را این‌گونه تشریح کرد: «به‌طور کلی، پیش‌بینی من این است که سال ۱۴۰۴ نسبت به ۱۴۰۳ سالی بهتر خواهد بود. در سال ۱۴۰۳، متأسفانه تغییرات چشمگیری در زمینه‌های علل مسائل و سیاست‌هایی که باعث به وجود آمدن این بحران عمیق در سیاست خارجی شده باشد، رخ نداد و بحران‌های اقتصادی و سیاسی همچنان ادامه یافتند و هیچ تحولی در ریشه مشکلات به وقوع نپیوست. اما به نظر می‌رسد که در سال ۱۴۰۴ وضعیت متفاوت خواهد بود». به گفته این تحلیلگر سیاسی، «یکی از دلایل این تغییر نگرش تحولات مثبتی است که در ماه‌های پایانی سال ۱۴۰۳ در منطقه اتفاق افتاد. تحولاتی که در سوریه، لبنان، روابط اسرائیل و فلسطین به وجود آمد و همچنین کسوریه، هزینه‌های ایران در سیاست‌های خارجی، به‌ویژه در زمینه حمایت از نیروهای نیابتی در سوریه، لبنان، عراق، یمن و فلسطین می‌تواند زمینه‌ساز تحولی مثبت باشد. این کاهش هزینه‌ها به ایران این امکان را می‌دهد که منابع خود را بیشتر معطوف به حل مشکلات داخلی کند». اما دلیل اصلی‌تر خوش‌بینی از منظر زیباکلام، ناظر بر «اصرار رئیس‌جمهور آمریکا بر حل مسائل اساسی ایران است». به گفته این استاد دانشگاه، «مهم‌ترین مسئله‌ای که ترامپ به دنبال حل آن است، موضوع برنامه هسته‌ای ایران است. مسئله هسته‌ای مانند زخمی است که نه بهتر می‌شود و نه بدتر. ترامپ قصد دارد این مسئله را یک بار و برای همیشه حل کند. هدف او این است که جمهوری اسلامی به هیچ عنوان قادر به تولید سلاح هسته‌ای نباشد. تا به امروز، فعالیت‌های هسته‌ای ایران نشان داده که این کشور می‌تواند به سلاح هسته‌ای دست یابد، اما مسئولان جمهوری اسلامی همواره اعلام کرده‌اند که قصد تولید سلاح هسته‌ای ندارند. ترامپ مصمم است که از طریق کشورهای اروپایی و آژانس‌های بین‌المللی، ایران را از داشتن این توانایی محروم کند». از منظر این چهره سیاسی، «نکته دومی که ترامپ به آن توجه دارد، این است که صرف‌نظر از اینکه ایران قصد حمله به اسرائیل یا دیگر کشورها را داشته باشد یا نه، او (ترامپ) مصمم است که وضعیت سلاح‌های استراتژیک و موشک‌های بالستیک ایران را محدود کند». چراکه به زعم فعال سیاسی اصلاح‌طلب، «هدف رئیس‌جمهور آمریکا این است که قابلیت‌های ایران در زمینه سلاح‌های پیشرفته موشکی را کاهش دهد و جلوی دستیابی به این سلاح‌ها را بگیرد» و هدف سومی که زیباکلام به آن اشاره دارد و به باور او، «ملاقی قبل از ورود ترامپ به کاخ سفید محقق شده است، به کاهش توانایی نیروهای نیابتی وابسته به ایران بازمی‌گردد».

از دید این تحلیلگر، «نیروهای منطقه‌ای دیگر قادر به تأثیرگذاری عمده در عراق، لبنان و به‌ویژه سوریه نیستند و درحال‌حاضر، حضور ایران در این کشورها تهدیدی برای دیگر کشورها یا رژیم‌های داخلی این کشورها به شمار نمی‌آید. ترامپ به‌طور قاطع در این مسیر حرکت می‌کند، مگر اینکه جمهوری اسلامی به‌طور جدی با او مقابله کند». البته این استاد دانشگاه، تأکید دارد «اسرائیلی‌ها در حال دقیقه‌شماری هستند تا تکلیف وضعیت ایران روشن شود». چون روی «تلاش برای کاهش تنش در سیاست داخلی و خارجی» دارد. چراکه نتیجه نرسد، حال مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا و در این شرایط،

میراث سنگین ۱۴۰۳ و آینده نامعلوم سال آتی

چراغ سبزر را برای حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران به اسرائیل دهد. در چنین وضعیتی، ایران قطعا مقابله‌به‌مثل خواهد کرد و در پاسخ به این حملات، به برخی از اهداف یا متحدان آمریکا یا اسرائیل حمله خواهد کرد. در این صورت آمریکا به‌طور مستقیم وارد میدان خواهد شد». با این حال تحلیلگر حوزه سیاسی، «اعتقادی به چنین سناریویی ندارم»، چراکه به گمانش، «شماری از مسئولان جمهوری اسلامی، به‌ویژه کسانی که به واقع‌بینی شناخته می‌شوند، نمی‌خواهند وارد درگیری نظامی با آمریکا شوند و از این‌رو به احتمال زیاد از این بحران جلوگیری خواهد شد».

محمدعلی ابطیعی: سیاست خارجی، کلید آرامش ایران در ۱۴۰۴

محمدعلی ابطیعی در مقام دیگر چهره سیاسی در گفت‌وگو با «شرق»، تمرکز و توجه جدی به دیپلماسی دارد و به اعتقادش «سیاست خارجی، طبیعتا در این سال‌ها مهم‌ترین مسئله ایران است. سیاست خارجی از آن نظر اهمیت دارد که بخش عمده‌ای از مشکلات اقتصادی داخل کشور به آن مرتبط است.

همچنین، بسیاری از تنش‌های منطقه‌ای که نهایتا بر معیشت مردم تأثیر می‌گذارد، به سیاست خارجی وابسته است. این مسائل جامعه را تحت فشار قرار داده و باعث می‌شود که آرامش اجتماعی وجود نداشته باشد. درحال‌حاضر مسائل اقتصادی و آرامش روانی، دو مسئله جدی جامعه محسوب می‌شوند که هر دو آنها با اصلاح سیاست خارجی، خروج از رویکرد سنتی دیپلماسی و اتخاذ سیاستی فعال‌تر، می‌توانند تا حد زیادی حل شده و مسیر آینده ایران را هموار کنند». با وجود آنچه عنوان شد، این فعال اصلاح‌طلب، نگاه چندان خوشبینانه‌ای ندارد؛ چراکه بحران‌ها، مشکلات موجود و سیاست‌گذاری‌های فعلی، این امکان را محدود کرده‌اند، بنابراین از دید او، «دغدغه و نگرانی اصلی همچنان به این بازمی‌گردد که جامعه تا چه اندازه بپذیرد که می‌تواند آرامش داشته باشد و این اطمینان را به دست بیاورد».

درعین‌حال، ابطیعی نگرانی دیگری از بابت «وقوع اتفاقات تلخ در منطقه هم دارد». هرچند او به گزینه جنگ اعتقاد ندارد، اما هز زمان بیم آن را دارد که «گسترش بحران‌های منطقه‌ای و داخلی، همراه با سیاست‌های داخلی، آینده ایران را تحت تأثیر قرار دهد». عضو مجمع روحانیون مبارز، «خطر از هم پاشیدن انسجام اجتماعی و رشد دوباره افراطگری در داخل کشور»، را از دیگر تهدیدهای جدی سال آتی می‌داند؛ پس تأکید دارد «کشور باید به صورت استراتژیک آمادگی آن را داشته باشد که از مدیریت و تسلط جریانات انحرافی و افراطی فاصله بگیرد». در تبیین تبعات مخرب افراط‌گرایی در کشور، ابطیعی یادآور می‌شود: «در طول این سال‌ها، جامعه از آسیب‌های ناشی از افراط‌گرایی ضربه خورده است. گروه‌های افراطی که خیر جامعه را نمی‌خواهند، با شعارهای خود کشور را به عقب رانده‌اند. بنابراین باید تلاش کنیم که در این فرصت، نفوذ افراط‌گرایان در قدرت به حداقل ممکن برسد تا جامعه‌ای آرام‌تر و ثبات‌تر داشته باشیم».

بهرام پارسیانی: قانون در برابر قدرت‌های سایه؛ ایران از بحران عبور می‌کند؟

بهرام پارسیانی، عضو سابق مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «شرق» گفت: واقعیت این است که وضعیت بحرانی در کشور به حدی است که شاید ارائه یک راهکار مشخص یا مطرح‌کردن موضوعی به‌عنوان عامل امید، کمی دشوار به نظر برسد. مشکلات عدیده‌ای که کشور با آنها روبه‌روه است، از مسائل داخلی گرفته تا بحران‌های خارجی، به‌ویژه تحریم‌ها و محدودیت‌هایی که از سوی آمریکا تحمیل شده‌اند، شرایط را پیچیده کرده است. در این شرایط، من نمی‌توانم راهکار مشخصی برای عبور از این مشکلات در سال آینده پیشنهاد دهم.

درباره مسائل خارجی، آنچه به‌طور مستقیم با روابط ایران با دیگر کشورها در ارتباط است، به‌ویژه تحریم‌ها و محدودیت‌هایی که به کشور تحمیل شده، به نظر می‌رسد که گره‌گشایی از این مشکلات به‌سادگی امکان‌پذیر نباشد. عمده مشکلات کشور ناشی از رویکردهایی است که در گذشته اتخاذ شده است. به‌عنوان مثال، به‌ویژه به دلیل تحریم‌های بی‌سابقه، خارج از دایره اختیارات رئیس‌جمهور قرار دارد و در مواردی تصمیمات کلیدی از سوی رهبری اتخاذ می‌شود. در مسائل داخلی، اگر رئیس‌جمهور بتواند به‌عنوان مجری قانون عمل کند و این امکان برای او فراهم باشد، می‌توان امیدوار بود که گامی مؤثر در راستای حل مشکلات برداشته شود.

در چنین شرایطی، رئیس‌جمهور باید قادر باشد تا در برابر دولت سایه و قدرت‌های فراقانونی که خارج از چارچوب‌های قانونی عمل می‌کنند، بایستد و مصمم به اجرای قانون باشد. البته این موضوع هزینه‌هایی به دنبال دارد، اما اگر قانون به‌درستی اجرا نشود، افراد ممکن است خود را از دایره قانون خارج بدانند یا به هر بهانه‌ای عم از انقلابی‌گری، مصلحت یا دلایل دیگر تصمیماتی فراقانونی اتخاذ کنند.

به‌عنوان مثال، یکی از این اقدامات خارج از قانون، تلاش‌های گروه‌های اقلیتی است که به‌طور مکرر بر اجرای قانون عفاف و حجاب اصرار می‌ورزند. این حرکت‌ها نه‌تنها به ایجاد کسست اجتماعی منجر می‌شود، بلکه می‌تواند نظم و ثبات جامعه را تهدید کند. در چنین شرایطی، رئیس‌جمهور باید توانایی مقابله با تجمعات غیرقانونی را داشته باشد و اجازه دهد تنها کسانی که براساس قانون حق تجمع دارند، این اقدام را انجام دهند. علاوه‌براین نظارت بر مسائل مالی کشور نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به‌عنوان مثال، مباحثی مانند گش‌گدن چند نژ طلا و نود شفافیت درباره درآمدهای نفتی، گازی و ارزی کشور، نیازمند نظارت دقیق و شفاف‌سازی است.

شرق

حصر خانگی مهدی کروبی رفع شد

فرزند مهدی کروبی از پایان حصر خانگی پدرش پس از ۱۵ سال خبر داد. حسین کروبی در گفت‌وگو با ایسنا با اعلام این خبر اظهار کرد: از «دوشنبه ۲۷ اسفند» و مطابق دستور رئیس قوه قضائیه حصر پدر برداشته شد. وی یادآور شد: البته به دلیل مسائل امنیتی، مأموران تا ۲۰ فروردین در محل اقامت پدر حضور دارند و پس از آن از منزل خارج می‌شوند و هیچ محدودیتی برای بعد از رفع حصر به پدر ابلاغ نشده است. حسین کروبی ادامه داد: مأموران به پدر اعلام کرده‌اند رفع حصر را قبول کنید یا نکنید، ما اینجا را ترک خواهیم کرد. مهدی کروبی به دنبال وقایع پس از انتخابات سال ۸۸ و از ۲۵ بهمن‌ماه ۸۹ در حصر خانگی بود.

بروجردی: حمله آمریکا به یمن مصداق بارز جنایت جنگی است

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس حمله آمریکا به یمن را مصداق بارز جنایت جنگی دانست و گفت: این جنایت آمریکا به شدت محکوم است و باید از اقدام بازدارنده ارتش و ملت یمن حمایت کرد. علاءالدین بروجردی در واکنش به حمله آمریکا به یمن گفت: جنایت جدید آمریکا و انگلیس در حمله به مردم مظلوم و بی‌دفاع روزه‌دار یمنی را محکوم می‌کنم. این اقدام از صنادیق بارز جنایت جنگی است که آمریکا هم به‌طور غیرمستقیم با حمایت رژیم کودکش صهیونیستی و هم به‌صورت مستقیم در حمله به مردم مظلوم یمن انجام می‌دهد.

ژئوپلیتیک حوزه نوروز

اما نوروز در بین کردها و علویان و بکتابشان ترکیه که حدود یک سوم جمعیت آن کشور را تشکیل می‌دهند، همچنان

سرزنده و گرامی است. کردهای ترکیه در چند دهه اخیر از نوروز به‌عنوان یک نماد و مناسبت بزرگی تأکید بر حقوق مدنی خود نیز استفاده کرده‌اند. عجیب نیست که درحالی‌که کردهای ایرانی نوروز را همراه با دیگر اقوام ایرانی جشن می‌گیرند، کردهای دیگر کشورها اغلب با مشکل تلاش دولت‌های‌شان برای سرکوب نوروز مواجه‌اند. نوروز در هر پنج کشور آسیای مرکزی برگزار می‌شود و جزه ییونسکی‌های فرهنگی بین ایران و آسیای مرکزی است. نوروز در شبه‌قاره هند از زمان غزوتیان شناخته شد و پارسیان هند سهم بزرگی در گرامیداشت و ترویج آن داشتند. در دوره کنونی، نوروز از طریق آمیخته‌شدن با فرهنگ‌های بومی هند به حیات خود ادامه داده و هریک از آنها نوروز را به شیوه خاص خود جشن می‌گیرند. این در حالی است که در چند دهه گذشته تمرکز تهران عمدتا بر خاورمیانه عربی بوده و اهمیت چندانی به حوزه نوروز نداده است و تلاشی برای بهره‌بردن از این سرمایه بزرگ و افزودن بر اندوخته‌های آن نشده است.

بهوش باقیم «نوروزمان» در میان گرفتاری‌ها کم نشود

تک و توک، رهگذران هستند که دنبال یک لقمه نان هستند. بچه‌های هیچ کارگر و کارمندی لباس‌های توش

را نمی‌پوشند و لای در میچ خانه‌ای ذوق نمی‌کند. تاسیان شده است. حیف. حالا اما با همه گرفتاری‌ها، با همه «خارسندی‌های مردمانی سرفراز اما نادر و شکنجیای سرزمین ایران، نوروز کار خودش را می‌کند. ما تنها باید نگاهبان خوب و باغیرتی باشیم. بهوش، تا نوروزمان در میان گرفتاری‌ها و کزاندیشی‌ها، کم نشود. دل خوش کنیم به آمدن بهار. روزگار، بی‌هیچ گفت‌وگو، کار خویش می‌کند. همین تهران خودمان، شهر بازمانده از روزگاران دور، اما همچنان صبور، فرسوده زیر چرخ‌های دودساز، تنها در همین روزهای نوی شادی‌ساز، جای زندگی کردن می‌شود. نوروز که می‌آید تهران دلسی از غزا درمی‌آورد. آسمانش آبی آبی می‌شود، پدیده شکفت‌انگیزی است این نوروز که باید با چنگ و دندان نگاهبانش باشیم. نوروز، ریسمان توانمند و ستون سبتری پیوند تمام اقوام ایرانی است. رمز این ماندگاری، همبستگی ارزشمند پارسی‌زبانان در تمام جهان است. در تمام طول تاریخ، نوروز همه جدایی‌ها و پراکندگی‌ها را پاک کرده است و با خود مهر و آشتی، یگرنگی و یگانگی به ارمغان آورده است. نوروزتان خجسته باد.

^[1] ایمنه‌در صفحه ۳

^[2] ایمنه‌در صفحه ۳

^[3] ایمنه‌در صفحه ۳